ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ КИЛУВ КАРОРИ

Чирокчи тумани

2024 йил 28 октябрь

Чироқчи туманлараро иқтисодий судининг судьяси У.Латипов раислигида, судья ёрдамчиси А.Чулиевнинг котиблигида, даъвогар вакили М.Бобоназаров (ишончнома асосида) иштирокида, даъвогар "Чироқчи Кластер" масъулияти чекланган жамиятининг, жавобгар "ARABBANDI CHORVASI" фермер хўжалигига нисбатан берган даъво аризаси бўйича ишни "Чирокчи кластер" масъулияти чекланган жамияти биносида очик сайёр суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

аниклади:

Даъвогар "Чирокчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда — даъвогар деб юритилади) судга даъво аризаси билан мурожаат килиб, жавобгар "ARABBANDI CHORVASI" фермер хўжалиги (бундан буён матнда — жавобгар деб юритилади) хисобидан 32.996.634 сўм асосий қарзни ундиришни сўраган.

Суд мажлиси муҳокамасида иштирок этган даъвогар вакили даъво аризада келтирилган важларни қўллаб-қувватлаб, жавобгар билан шартнома тузганлигини, шартномага асосан пахта хом-ашёсини етиштириш учун бўнак тариқасида минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш, уруғлик чигит, терим пуллари, техника хизмати учун пул маблағлари берилганлигини, қабул қилиб олинган маҳсулотлар ҳисоб-фактура билан ҳам ўз тасдиғини топишини, қарздорлик солиштирма-далолатнома билан тасдиқланганлигини билдириб, даъвони тўлиқ қаноатлантиришни сўради.

Жавобгар ишни кўриш вақти ва жойи тўғрисида тегишли равишда хабардор қилинган бўлса-да, суд мажлисига келмади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 170-моддаларига асосан суд ишни жавобгар вакилининг иштирокисиз кўриб чикишни лозим топди.

Суд, ишда иштирок этган даъвогар вакилининг тушунтиришларини тинглаб, даъво аризасида келтирилган ҳолатларни иш ҳужжатлари билан бирга муҳокама ҳилиб, ҳуйидаги асосларга ҡўра, даъво талабини ҳаноатлантиришни лозим топди.

Ишдаги хужжатлардан ва суд жараёнида аникланган холатлардан маълум бўлишича, "Чирокчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти (Буюртмачи) ва "ARABBANDI CHORVASI" фермер хўжалиги (Хўжалик) ўртасида пахта хомашёси ва уруғлик пахта харид килиш бўйича 2023 йил 6 январда фьючерс шартномаси тузилган.

Тарафлар ўртасида тузилган шартноманинг 1.1-бандига кўра, даъвогар жавобгарни бўнак тариқасида минерал ўғит, ёқилғи-мойлаш, уруғлик чигит, терим пуллари, техника хизмати учун пул маблағлари билан таъминлаш, етиштирилган маҳсулотни қабул қилиб олиш ва уни ҳақини тўлаш, жавобгар эса шартномада белгиланган миқдорда пахта хом-ашёси маҳсулотни етказиб бериш мажбуриятини олган.

Даъвогар томонидан шартнома шартлари бажарилиб, тегишли хисобфактуралар асосида жавобгарга бўнак тариқасида махсулотлар ва пул маблағлари берилган. Бирок, жавобгар шартнома шартларини лозим даражада бажармасдан даъвогарнинг олдида қарздор бўлиб қолган.

Даъвогарнинг қарздорликни тўлаб бериш тўғрисидаги талабномаси жавобгар томонидан окибатсиз қолдирилган.

Натижада ушбу низо келиб чиқиб, даъвогар қарздорликни ундириш ҳақида судга даъво аризаси билан мурожаат қилган.

Даъвогарнинг даъво талаби асослидир.

Чунки, Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (бундан буён матнда — ФК деб юритилади) 8, 234-моддаларига кўра мажбуриятлар шартномадан, зиён етказиш натижасида ҳамда ушбу Кодексда кўрсатилган бошқа асослардан келиб чиқади.

Мазкур ҳолатда тарафлар ўртасидаги ушбу низо шартномавий мажбуриятни бажармаганлик оқибатида келиб чиққан.

Вахоланки, ФКнинг 236-моддасида мажбуриятлар мажбурият шартларига ва конун хужжатлари талабларига мувофик, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда кўйиладиган бошка талабларга мувофик лозим даражада бажарилиши, 237-моддасига кўра мажбуриятларни бажаришдан бир томонлама бош тортишга йўл кўйилмайди.

ФКнинг 437-моддасига кўра махсулот етказиб бериш шартномасига мувофик тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган махсулот етказиб берувчи-сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чиқарадиган ёхуд сотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий мақсадларда, рўзғорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Мазкур 32.996.634 сўм асосий қарздорлик солиштирма-далолатнома ва жавобгар томонидан қабул қилиб олинган ҳисоб-фактура билан ҳам ўз тасдиғини топган.

Ўзбекистон Республикасининг "Давлат божи тўгрисида" ги Қонунга кўра, иктисодий судларга бериладиган мулкий хусусиятга эга даъво аризаларидан даъво бахосининг 2 фоизи микдорида, бирок базавий хисоблаш микдорининг 1 бараваридан кам бўлмаган микдорда давлат божи тўланиши лозим.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 118-моддасига асосан суд харажатлари ишда иштирок этувчи шахсларга уларнинг каноатлантирилган даъво талаблари микдорига мутаносиб равишда юкланади.

Баён этилганларга кўра суд, даъво талабини тўлик каноатлантиришни, жавобгар хисобидан даъвогар фойдасига 32.996.634 сўм асосий карз, 34.000 сўм почта харажати хамда республика бюджетига 659.933 сўм давлат божи ундиришни лозим топди.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 112-113, 118, 170, 176-179, 186, 192-моддаларини қўллаб, суд

карор килди:

Даъво тўлиқ қаноатлантирилсин.

Жавобгар "ARABBANDI CHORVASI" фермер хўжалиги хисобидан:

даъвогар "Чироқчи Кластер" масъулияти чекланган жамияти фойдасига 32.996.634 сўм асосий қарз, 34.000 сўм почта харажати;

Республика бюджетига 659 933 сум дардат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонун және жро варақаси берилсин.

Мазкур ҳал қилув қар р ойлик муддат ичида апелляция тартибида шикоят бериш (пр умкин.

Судья У.Латипов